

Az V. Európai Erdészeti Tájfutóverseny

Ez évben az erdészek tájfutó európai bajnokságát augusztus 6-9. között a sportág (és részben a modern erdőgazdálkodás) őshazájában, Skandináviában rendezték. A verseny központja a finnországi Tammela erdészeti iskolája volt. Tammela Helsinkitől 110 km-re északnyugatra található, természetesen erdőkkel és tavakkal övezve.

A rendezvényen a magyar színeket a STIHL Magyarország Kft., a KEFAG Rt., a Gyulaj Rt., valamint a Soproni Egyetem Nemzetközi Ösztöndíjas Alapítványa által támogatott 14 fős csapat képviselte. A program nemcsak az egyéni és váltó tájfutó versenyszámokból állt, hanem 4-féle szakmai és kulturális tanulmányút között is válogathattak a résztvevők. Ugyancsak színesítette a rendezvényt a komoly szakmai és fizikai felkészültséget igénylő erdészszakmai verseny is.

A tájfutóverseny augusztus 6-án a terepbemutatóval kezdődött. Aki már versenyzett Skandináviában, nem érte különösebb meglepetés: erdeifenyő, lucfenyő és nyír alkotta elegyes és elegyetlen állományok, mocsarak, a jégkorszaki gleccserek által ott felejtett sziklák, keskeny csatornák labirintusai, mohával dúsan benőtt köves talaj, ritka úthálózat jellemezte a terepet. Bár a helyiek szerint az idei nyár igen aszályos volt, ennek ellenére száraz lábbal kevés átmenetet lehetett csak teljesíteni. Sajnos a csapat egyik része a terepbemutatót részt venni nem tudott, mivel a repülő-helyfoglalás kisördöge jóvoltából csak a verseny napjára érkezett meg.

A megnyitóünnepség a versenyközpontul szolgáló erdészeti iskola területén, természetesen egy tó partján zajlott. 12 ország több mint 500 erdész-tájfutója vonult fel a rezesbanda indulóira. Az ünnepi ceremóniát követően a helybeliek bemutatták, hogyan kell rönkön állva evezni. Ezt a tudományukat a fausztatás során sajátíthatták el. Hogy mennyire nehéz dolog egy

A fának egyéb nyersanyagokkal folytatott versengésével foglalkozott a LIGNA-SEMINAR 1997. konferenciája a tavasszal. Súlyosan érinti ez azokat az erdőgazdaságokat, amelyek a mainál jóval nagyobb mennyiségű fát is értékesíthetnének a tartamosság elvének feladása nélkül. A politika, gazdaság és kutatás területéről hét neves előadó fejtegette a fában rejlő lehetőségeket.

A harvester-technika általános elterjedésével kapcsolatban rámutattak az egységes felkészítésben rejlő veszélyekre és a komputeres változat kiterjedtebb alkalmazását sürgették a vevőigények jobb kielégítése céljából, illetve a rövidfásról a hosszúra való áttérést. A magánerdőben a társulásoknak szolgáltató központokká való alakulásában látták a piac jobb kihasználásának lehetőségét. Felhívták a figyelmet az Észak-Amerikában kidolgozott új faszervezetekre – Engineered Wood-ra – amelyek jelentősen kibővítik a fa építészeti hasznosítását. Dániából a faapríték energetikai hasznosításának lehetőségére mutattak rá. Itt az évi kitermelés 10-20%-a értékesül így, 35 városi fűtőműben. Nem nélkülözheti ez természetesen a politika helyes melléállását sem, ezt jelenti Dániában a fosszilis tüzelőanyagok erőteljes adóztatása.

(AFZ/DW 1997. 13. Ref.: Jérôme R.)

vízen úszó nedves és csúszós rönkön állva maradni, bizonyította az újonnan próbálkozók sokszor fájdalmas sikertelensége. 3 társunk is benevezett az ún. rönkön futásra (vízben hosszában összekötözött rönksoron kellett volna végigmenni), de ez a helybeliek nagy derűtségére csak úszó és kúszó műszabadyakorlatot eredményezett.

Az egyéni versenyen a kategóriák többségében, mint ahogy ez várható is volt, a hazaiak szerezték meg a dobogós helyezéseket. A fiatalabbaknál már nem volt ilyen nyomasztó a skandináv fölény, s szép magyar sikerek is születtek. Jelentősebb magyar eredmények kategóriánként: D40 4. Horváth Magda, D 16 2. Spiegl Éva, H16 4. Dedinszky Imre, 6. Billig Péter, H18 3. Spiegl Máté

Az egyéni és a váltóverseny közötti napon szakmai és kulturális kirándulásokra került sor. A kulturális program keretében a résztvevők Hammenlinna városába kirándultak (vár, börtön, Sybelius szülőháza, parkerdő, vadaspark). A program az egyik magaslétról történő tájnézéssel és hangulatos hajókázással fejeződött be.

A szakmai programon a rendezvény egyik fő szponzorának, az UPM-Kymmene cégnek a vendégei voltunk. Az erdőben gépesített gyéritést és véghasználatot mutattak be, majd a hatalmas konzern valkeakoski-i papírgyárát látogattuk meg. Az UPM-Kymmene (United Paper Mills) Finnország egyik legnagyobb vállalata, a cellulóz- és papíriparban a világon a negyedik. Európában az első. Éves árbevétele 1996-ban mintegy 52 milliárd finn márka (1820 milliárd Ft). Termelésének legnagyobb részét a különböző papírfajták (újság-, magazin-, finom-, csomagolópapírok) adják, de a fűrészes és lemezipari termékek mennyisége is jelentős. A termékkibocsátás számai megdöbbentőek: a cég évente 7,2 millió tonna papírt, 2,9 millió tonna kémiai cellulózt, 2 millió m³ fűrészarut és 0,8 millió m³ rétegelt lemezt állít elő. Az értékesítés elsősorban az Európai Unió országaiban történik. Az alapanyagot főleg magánerdők-ből szerzik be, de a vállalatcsoportnak Finnországban 940 ezer hektár saját erdőterülete is van.

A finnországi állománynevelésre a sematikusság jellemző. Ez azért lehetséges, mert a termőhely nem túl változatos, a domborzat zömmel sík és csupán 3 fafajjal gazdálkodnak (erdei fenyő 65%, lucfenyő 26%, nyír 7%, egyéb fafajok 2%). A fenyvesállományok felújítása, majd tisztítása után három úgynevezett kereskedelmi gyéritést (az ezekből kikerülő faanyag már értékesíthető) hajtanak végre. A közel sík terepen a faki-termelést természetesen fakombájnokkal (harvester) végzik. A helyszínen bemutatott gép a Timberjack cég gyártmánya a processzorfej svéd termék. A gép évente 32-35 ezer m³ fa döntését, gallyazását és darabolását végzi el közepes méretű (4=12-18 m, c_{1,3}=0,15-030 m) állományokban. A gallyat a gép a munka- és egyben közelítő nyomra teríti. A 4 m-es közelítő nyomról 8 m-ig tud a gép karja dolgozni, így egy munkasáv szélessége 20 m. Ezt a rendszert egyébként a tájfutóverseny során is jól lehetett érzékelni. A finnországi fakitermelések (az évi 80 millió köbméter növedékből átlagosan 50 millió köbméter termelnek ki) 90 százalékát ilyen gépekkel végzik.

A finn erdők feltártsága magas színvonalú. Az útsűrűségről adatunk nincs, az átlagos közelítési távolság nem több mint 300 m, közút mellé egyébként tilos fát készletezni. A közelítés szintén Timberjack forwarderrel történik. Az erdei útról a faanyagot 60 tonna teherbírású pótkocsis szerelvények szállítják el. Az erdei és a közutak kiváló teherbírása (gránit építőanyag nan bőven!) ezt megengedi.

Amiről külön szólni kell, a csúcstechnológia (elektronika és informatika) megjelenése az erdőben. Mind a fakitermelő gép,

mind a szállítószelvény a legkorszerűbb kommunikációs és számítástechnikai eszközökkel felszerelt. Az erdei munka irányítása a termelésvezető irodájában található számítógépről akár közvetlenül is történhet. A technikai lehetőségek köre ma már nemcsak a gépbe épített telefonra, komputerre, telefaxra terjed ki, hanem már valóság a beépített GPS (műholdas helymeghatározó rendszer) is, amely méter pontossággal megadja a gép földrajzi helyét. A szállítójármű vezetőjét digitális térkép segíti a tájékozódásban és a legkedvezőbb szállítási útvonalat is a számítógép választja ki. Az információs kapcsolat ilyen magas foka lehetővé teszi a fakitermelések és szállítások gazdaságos és a feldolgozóüzemek igényeire alkalmazkodó ütemezését. A magas fokú szervezethez a vágásterületől a készáruraktárig tart. Közép-európai viszonyok között sajnos mindez ma még összességében utópisztikus. A program a papírgyárban végződött. Bemutatták legújabb gépsorukat, mely percnként 6500 m² ún. címkehordozó papírt állít elő. Az alapanyag részben fenyőapríték, részben gömbfa. A technológia a fomeszes anyag feldolgozására is képes. Nagy gondot fordítanak a környezetvédelemre és annak reklámozására. Az üzem ilyen irányú tevékenységét az e célú berendezésekről és intézkedésekről szóló többoldalas színes prospektussal mutatták be.

A verseny programjának érdekes színfoltja volt a szakmai kirándulás délutánján megrendezett erdészverseny. Ez a finn erdészek körében roppant népszerű, már ötven éves hagyományokra épülő versenyforma az erdész szakmai ismeretek és a tájfutáson keresztül a fizikai képességek együttes meglétét igényli. A verseny egy elméleti részből (itt 80 perc alatt egy 2,5 km-es kijelölt útvonal mentén, 15 kérdéses szakmai tesztlapot kell kitölteni) és közvetlen utána egy rövid tájfutó pálya teljesítéséből áll. Az elméleti kérdések többsége erdőbecslési feladat az egyszerűbbtől (faállomány átlagos kora) a bonyolultabbig (gyérintésre kijelölt faállományban a kikerülő választékok fafajonként, köbméterben). A tájfutóverseny eredményét a versenyző korát is figyelembe véve pontokká számítják át, és összegezve ezt a tesztlapon szerzett pontokkal adódik a végeredmény. Bár előző este a külföldi résztvevőknek részletes oktatást tartottak a szabályokról és az egyetlen megengedett segédeszköz (egy kalibrált nyíllású műanyaglapocska szög számláshoz) használatáról, a versenyt a hazaiak döntő fölénye jellemezte. A viadalon több mint háromszázán indultak (köztük ötven magyarok). A legjobb nem skandináv eredményt magyar versenyző érte el, de ő is csak a 106. helyet tudta megszerezni.

Szombaton került sor a váltóversenyre. Az egyéni viadal terepén összesen közel száz váltó indult és vívott izgalmas és szoros küzdelmet. A fiatalok megint kitettek magukért, jelentős magyar sikerek születtek. A 18 éves lányok csapatai között a magyar-szlovák vegyes csapat (Deninszky Katalin, Spiegl Éva, Marta Prekopova) győzött, a fiúk pedig (Spiegl Máté, Billig Péter, Dedinszky Imre) ezüstérmet szereztek.

A záróünnepség keretében adták át a verseny zászlaját a következő rendezőnek, Magyarországnak. Örömmel vállaljuk a rendezést, hisz ritkán adódik ilyen lehetőség, hogy nagy számban lássunk vendégül erdész-kollégákat, és ilyen széles körben mutassuk be szakmai tevékenységüket. (Legutóbb az Európai Erdészeti Északi Síverseny keretében Galyatetőn szerveztünk sikeres találkozót 650 résztvevővel 1992-ben.)

1998 júniusában a magyarországi versenyre és szakmai találkozóra várhatóan 500-600-an jönnek majd el. A bugaci rendezvény sikerének érdekében a rendezést felvállaló Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt. és az ÁESZ Kecskeméti Igazgatósága közreműködésén túl várjuk tagtársaink segítségét is.

Gerely Ferenc–Spiegl János

Megmaradni magyarnak

Talán még nem késő elébe menni annak a veszélynek, amely anyanyelvünket és szakmai szókincsünket is fenyegeti.

Az *Anyanyelvpolók Szövetsége* f. év április 19-én tartotta ötödik közgyűlését, amelyen komoly határozatot hoztak anyanyelvünk, a magyar nyelv védelmére. *Grétsy László*, a szövetség ügyvezető elnöke – a közgyűlést követő sajtótájékoztatón – elmondta, hogy az angol, az amerikai és a mesterséges latin szavak tömeges beáramlását már nem lehet a nyelvművelés hagyományos eszközeivel feltartóztatni. Anyanyelvünk törvényi védelme végett levében fordultak *Göncz Árpád* köztársasági elnökhöz és *Magyar Bálint* művelődési miniszterhez. A '86-os törvény átdolgozásáról tárgyaltak a *Magyar Tudományos Akadémiával* és a közeljövőben fel kívánják keresni a *televízió* és a *rádió* vezetőit azzal a kéréssel, hogy lépjenek fel a közszolgálatban is elterjedt idegenszó-használat ellen.

Várni lehetett, hogy szükségszerűen kibontakozik egy kezdeményezés, amely nyíltan és szilárdan feltárja az anyanyelvünket megalázó, gyengítő és károsító folyamatot. Intézmények, vállalatok, üzletek és egyesületek tízezrei vettek fel, illetve viselnek olyan neveket, amelyek magyar ember részéről kimondhatatlanok, de főként érthetetlenek. Fiatalságunk beszédfelhasználása pedig – siralmas!

Az erdészszakmát sem kerülte el az anglicizmus járványszerű terjedése. Tudományos közlemények, kutatási leírások, valamint szakmai eseményekről szóló tájékoztatók bővelkednek az idegen szavakban és kifejezésekben, még akkor is, ha arra közérthető magyar szavaink is vannak.

Feltételezhető, hogy az *Anyanyelvpolók Szövetsége* felhívása és kezdeményezése országos méretű anyanyelvvédelmi kampánnyá szélesedik, amelyben az erdésznek is meg lesz a sajátos szerepe. Az *Országos Erdészeti Egyesület* évszázados gyakorlati tapasztalatok birtokosa e tárgykörben, s ebből eredően tagsága és a szakma dolgozói az egyesülettől várják majd az anyanyelv érdekében történő hasznos lépéseket.

Évszázadunk első éveiben véget érni nem akaró viták zajlottak az *Országos Erdészeti Egyesületen* belül egy-egy szakmai kifejezés, fogalom vagy szavak véglegesítése körül. S akik az „erdészeti műszótár” magyarosságáért vitáztak és „tettek”, nem kisebb neves szaktekintélyek voltak, mint *Bedő Albert*, *Bund Károly*, *Vadas Jenő*, *Fekete Lajos*, *Krippel Móric* és még mások, nagy és neves elődeink közül.

Bizonyosra vehető, hogy az *Erdészeti Egyesület* lépéseket tesz azért, hogy az erdészeti terminológiát megfelelő szakképzettségű tagokból álló szakosztály képviselje majd a jövőben.

Csányi Sándor

DR. HAJDÚ GÁBOR

Egy magánbirtokosnál Brazíliában (I. rész)

Az elmúlt év során – személyes kapcsolatok alapján – szerencsém volt több mint egy hónapot Közép-Brazíliában eltölteni. A szakmai és egyéb vonatkozású tapasztalatokról, élményekről summás összegzést nehéz adni, hiszen a világ másik felén, a déli féltekén a sok „más”-t átélni és feldolgozni sem egyszerű, de ebből részeket kiemelni, ezeket írásban rögzíteni sem könnyű feladat. Éppen ezért csak arra vállalkozhattam, hogy az általam lényegesnek ítélt szempontokat, információkat, eseményeket összegzem, s ezekkel ismertetem meg olvasóimat.

Úticélim Közép-Brazíliában Minas Gerais (Általános Bányák) államának fővárosa, Belo Horizonte volt.

Meghívóm közgazdász, föld- és erdőbirtokos (egyébként magyar származású) – aki megbízott erdeinek felülvizsgálatával. A fazenda teljes területe 27 000 ha. A terület mintegy fele tipikus szavannaövezetre jellemző füves puszta, a pázsitfű-félék és Festucák dominanciájával, amelyet törpéfás-bozótos, sziklás terület egységek tarkítanak. Itt az állattartásnak jut a fő szerep. A terület negyede a völgyekben, a vízfolyások mentén elvben növénytermesztési célra alkalmas, ha e lehetőség ma még nincs is teljesen kihasználva. Az ilyen területrészekben főképpen kávé, cukornád, babot és kukoricát termelnek. A terület 25%-a – mintegy 6800 ha erdő –, amely részint őshonos, főleg szárazságtűrő fajokból áll, részint pedig telepített eukaliptuszerdő.

Az általam megismert fazenda a közepes nagyságú birtokok közé sorolható. A nagy kiterjedésű birtokok átlagosan 600-800 m tengerszint feletti magasságban fekszenek és lakott település ezeken nem, vagy alig található. Legtöbbször a tulajdonos (a fazendérol) engedélyével laknak fából épített építményekben a birtok erre rászoruló munkásai.

Kinntartózkodásom alatt általános területhasznosítási felmérés is történt, az agrárium fejlesztésétől a területen található víz és energiájának kis elektromos erőművi hasznosításáig. Erdészeti szakember nem dolgozik a területen, a jelentkező lényegesebb szakmai problémák megoldásához szakértői cégek állnak – megbízás alapján – a tulajdonosok szolgálatára. A fazenda vezetését az állattartás (szarvasmarha) miatt állatorvos (1 fő kiegészítő személy) látja el, s mintegy 10-12 fő, főképpen bennszülött vagy *mulatt* munkás végzi a birtok aktuális fizikai munkáit. A terület a tulajdonos lakhelyéhez viszonylag közel, *Belo Horizontétől* északra, mintegy 300 km-re fekszik.

A munkálatok rendkívül sokfélék lehetnek, az *állattartási* és *örzési* munkáktól, a *kigyómegegsemmitéstől*, a fakitermelések előkészítő tevékenységeitől a terménybetakarításra keresztül a központilag elrendelt kötelező munkákig, pl. a *hangyairtság* sok tevékenységet lehet itt felsorolni.

Tény, hogy a közel 160 milliós népességű országban a szegénység elől a vidékről tömegesen vándorolnak a minden végzettség nélküli emberek a nagyvárosokba, akik pedig maradnak s kapnak munkát úgymond az „Isten háta mögött”, azok rendkívül kevés, *napi 1-2 dollárnak megfelelő bérezést és háromszori étkezést* kapnak. (Magyarországon ez étkezés nélkül 5-7 dollár körül van. A szerk.)

Az állományok állapotfelmérése során a közel 600 eukaliptusz-féleségből 6 fajt találtam a birtokon, amelyek mind Ausztráliából származnak. Ezen állományok különböző korúak, de max. 10-12 évesek. Ennek oka az, hogy a tőke gyors forgatása végett a tulajdonosok tömeg és nem minőség termesztésére törekednek. 7 éves korra 80-150 m³/ha élőfakészletet produkál-

tatnak állományaikkal, biztosítva ezzel a kellő mennyiségű *faszén* alapanyagot. Összesen 3-4 éves ciklussal nyerik a mindenkori sarjzatítás eredményeként újabb – persze már egyre csökkenő – famennyiségeket. Évente itt mintegy 800 ha-t terveznek be termelésre, amit ha átlagosan 120 m³/ha fakészlettel vesszünk figyelembe, az évi eladható fatömeg: 96 000 m³. Ezt a legtöbb helyen „lábön állva” veszik meg a vállalkozók, 2-4 dollár/m³ egységáron. A tulajdonos bruttó bevétele így megközelítőleg évi 300-350 ezer dollár. Ez szerintük nem a legjobb befektetés, de mivel van elégséges terület s a telepítések után ezen állományok nem okoznak különösebb gondot, mindenütt elterjedtnek mondható.

Idősebb, 30 év feletti *eukaliptuszokat* a területen csak úmenti fásításként lehetett látni. A faszén – a kevés és drága, importból származó kokszolható szenet helyettesítve – általában jól értékesíthető a vaskohók tulajdonosai részére.

A telepítést vagy az újratelepítést pásztás talaj-előkészítés után kézi erővel végzik. A 3 méteres sorközökkel és 1,5 méteres tőtávolsággal az átlagos növőtér 4,5 m²/csemete. A törzsszám átlagosan 2200 db/ha. Az első – 7 éves kori – letermelés után az erőteljes tőrsarjak törzsszám-növekedéshez vezetnek, s ez a 14. évre eléri a telepítési tőrszám hatszorosát. Ez természetesen a két ciklus között végzett ellenőrzés során változhat, ugyanis ekkor a gyenge, beteg sarjakat, a csak tápanyagelszívó megnyúlt vesszőket eltávolítják.

Az elkövetkezendő években – a közgazdász tulajdonossal – egy olyan termelési rendszert kívánunk megvalósítani, amelyben az ismertett ciklikus letermelés és sarjzatítás a terület egy részén (60%-án) maradna, a többin viszont az eukaliptusz hosszabb távú termesztése lesz a cél. Ezen állományok esetében az 50 éves állapotfelméréskor kell dönteni az aktuális árak, a fatermés milyensége alapján a fatenyészet további sorsáról.

A hazai ezüsthárs fatermési táblázathoz (Hajdú G. 1995) hasonló módon, de három fatermési osztályba való sorolással növekedési nomogramokat és nevelési modellt készítnék a térség eukaliptusz állományaira.

A vidék növényvilágát és fejlődését alapvetően meghatározza az esős és száraz évszak váltakozása. Az áprilistól novemberig terjedő száraz évszakban gyakorlatilag nincs eső.

A zöld színt is – e meleg száraz világban – inkább barnászöld árnyalatként érzékeljük. A mi nyári, szép zöld színeinket itt csak egyes pálmafajok, s az *Araucaria* fenyők hosszú tülevelei mutatják.

A talajokra jellemző a „fiatalság”, a genetikailag kezdetinek minősíthető fejlődési stádium, a forró és hűvös időszakok gyors és ciklikus változása miatti erőteljes napközi evaporáció, a száraz évszakban a humifikáció relatív lassúsága, az erőteljes defláció. A kőzetmállás gyors és drasztikus, ennek eredményeként alakul ki a „terra rossa” különböző változataival. Jellemzők a hidrargillit-pikkelyek vas-rozsával, kvarc-szemcsékkel vagy csíkozásokkal. E vörös talaj a hegyvidéken is óriási területeket foglal el. A talajok fiatal voltának további oka a gyakori, helyenként állandó erózió, valamint a vízfolyások mentén kialakuló öntéstalajok változó mélységű előntései. Mintagyűjtés alapján megkezdjük a talajlaboratóriumi vizsgálatokat is. Ennek ismeretében lesz lehetőség az adott körzet talajainak részletesebb minősítésére.

Folytatjuk.

Találkozó – a Hidegvízvölgyben

Üzent a gyanta- és mohailatú soproni nyár az 1950-es évek elején a Felső-Lövérekben tanyázó kamarásoknak.

Több mint 40 év után elhatároztuk, hogy baráti-családi találkozót szervezünk, ahová meghívjuk az akkori tanárainkat és a jelenlegi tanári kar képviselőit és néhány fiatal kollégát.

Úgy éreztük, hogy ebben a zaklatott, hajszolt világban szükségesnek tartjuk, hogy találkozzunk és emlékezzünk az akkori soproni időkre és az elmúlt évtizedekre.

Az erdészszakmát valamikor jellemezte az összetartozás, az egymás segítése. Ez napjainkban mintha megkopott volna – ezen kellene változtatni, a meglazult kapcsolatokon javítani, egymással, a még élőkkel többet törődni.

A „vén kaszás” is már rendet vágott belénk... az évfolyam negyede már örökre eltávozott közülünk. A lövéri társaságból is elmentek: Nagy Béla, Molnár Kálmán, Kovács Ferenc, Schmall Ferenc, Héder Sándor, Kovács László – a kollégánknak közül Hidas Marika, Máriaöldy Erzsébet.

1997. június 21-én, szép, eső utáni napon gyűlt össze a társaság az Egyetem Hidegvízvölgyi Kutatóházánál.

Köszöntöttük dr. Gencsi László és dr. Vancsura Rudolf volt tanárainkat, akik szakmai szeretetre, tisztességre és becsületre neveltek mindnyájunkat. A nehéz időkből is támaszkodhattunk segítségükre, a végzés után is tartottuk velük a kapcsolatot.

Megemlékeztünk dr. Nemky Ernő volt professzorunkról és minden elhunyt tanárunkról, évfolyamtársunkról.

Eljött a találkozóra Korbonszky Klára és családja is. Nemky Ernő Nagymaroson volt erdőgondnok a 40-es években, előszeretettel foglalkozott a Börzsönyben előforduló tölgyváltozatokkal. Klárka is Édesapja nyomdokain haladt – a Váci Erdészetet vezette.

A jelenlegi tanári kart képviselték: dr. Bartha Dénes, dr. Agócs József, dr. Rácz József és dr. Szentkúti Ferenc. A fiatal kollégákat: Bakon Gábor, Petrik János és Köveskúti Zoltán. A lövéri kamarások, évfolyamtársak közül jelen vol-

A hidegvízvölgyi találkozó egy csoportja.

Balról jobbra: Rácz Jóska – a katonás, Nemki Klárka, Ágika (Korbonszky) Dessewffy Ági, Sipos Ární, S. Ildi, V. Andi, R. Péter, K. Gyuri, Marianna, Sipos Ilus, Köv. Marcsi (Sajnos, a Bartha család nincs rajta... majd legközelebb...)

tak: Dessewffy Imre, Markovics László, dr. Sipos Árpád, Dallos Péter és Köveskúti György. Feleségek, gyerekek, unokák is eljöttek.

Fájó szívvel emlékeztünk Dessewffyné dr. Máriaöldy Erzsébetre – alias Cocókára. Beigazolódott a költői mondas, hogy az „élet fonala nem szakad meg”... Ágika leányában és a kis unokában a Cocót láttuk újra.

A találkozót meglátogatta az éppen Sopronban tartózkodó dr. Madas András ny. miniszterhelyettes is – így már négy generáció volt együtt. Örültünk András bátyánk megjelenésének, üdvözölte a kezdeményezésünket, szerinte is szükség van az ilyen baráti találkozókra, ahol kötetlen formában tudunk beszélgetni, véleményeinket kicserélni és lehetőség nyílik a baráti és szakmai szálak erősítésére. Szeretettel köszöntöttük a 80 éves bátyánkat, aki hosszú évtizedeken keresztül sokat tett és fáradozott a magyar erdőért és az erdészársadalomért.

A társaságot köszöntötte Ormos Balázs a Tanulmányi Erdőgazdaság Rt. vezérigazgatója és Román József főmérnök is. Köszönetünket fejeztük ki, hogy segítséget nyújtottak a találkozó létrejöttében és a Hegyvidéki Erdészetnek a közreműködésében.

Rövid tájékoztatást kaptunk a Hegyvidéki Erdészet feladatairól, a szűkárós lucfenyő erdőpusztulás okozta súlyos gondjairól. Szomorúan tapasztaltuk a mi időnkben még szép haragoszöld fenyvesek mai állapotát.

Mindenki örült a találkozóznak, voltak akik már sok éve nem látták egymást. Akadt megbeszélnivaló a szakmáról, a családról, az egészségről. Felidéztek az egyetemi évek alatti eseményeket, a kiváló professzorainkkal megtörtént eseteket, a Lövérekben elkövetett „dicső tetteinket”.

Sok szép emlék fűz mindnyájunkat Sopronhoz, de – sajnos – szomorú eseményekben is volt részünk:

- több mint 50 vétnel diaktársunk kizárása,
- a szigorú határsáv okozta kellemetlenségek,
- megszűnt az egyetemi polgár önállósága,
- több tudós tanárunk zaklatása, mellőzése,
- a jegyrendszer bevezetése, a szűkös anyagi ellátás stb.

A nehéz körülmények összekovácsolták évfolyamunkat, igyekeztünk összetartani, segíteni egymást a lehetőségek szerint. Régi fényképfelvételek is segítettek a múlt felidezésében.

A „fényes szelek” nemzedéke 1955-ben mindjárt viharba és mélyvízbe került... a politikai csatározások, a nagymérvű generációváltás, az erdészet gyakori átszervezései, az erdőgazdálkodás előtt álló hatalmas feladatok végrehajtása nehéz feladat elé állított mindnyájunkat.

Nehéz körülmények között kezdtük el a munkánkat, de a szakmai szeretet és a hivatástudat, amit Sopronban belénk plántáltak, átsegített bennünket a bajokon. Öröm számunkra, hogy szolgálati időnk alatt 6%-kal emelkedett hazánk erdőszültsége.

A találkozó alkalmat adott arra, hogy köszöntsük a 70 éves Vancsura Rudolfot, örökös firmánkat. Dallos Péter vadászkiürt dallama adta meg a jelt a köszöntésre, amely ünneplés hangulatot teremtett. Ismerve Rudi szerénységét, felkészítésem meglepetésszerűen történt. Ebben nagy segítséget nyújtott dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó, aki nagyszerűen oldotta meg a feladatot. Ildikó kitűnő szervezőképességével segítette a találkozó létrejöttét, amelyet ezúton is megköszönünk.

A találkozón elhatároztuk, hogy számadást készítünk tevékenységünkről, tárgyilagosan leírnánk a szolgálati időnk

főbb mozzanatait, eredményeinket, kudarcainkat, meg amibe „belelovaltak” bennünket. Hogyan látjuk az utánunk következő generációt, az oktatást és a jelenlegi erdészeti vezetést.

A legközelebbi évfolyamtalálkozóra 1999-ben kerül sor, amire könyv formájában is megjelenhetne az anyag. A témához biztatást kaptunk a tanároktól és a fiatal kollégáktól is – talán az erdészeti oktatás és vezetés is hasznosíthatná. Idővel az erdészeti történetírás számára is felhasználható lenne, korképet adna az érdekes évtizedekről.

Foglalkozunk a gondolattal, hogy megörökítsük az emléket azoknak a kiváló erdész-kollégáknak, akikkel együtt szolgáltunk és sokat tettek, fáradoztak önzetlenül az erdőért.

A lucfenyők övezte tisztás közepén lévő tűzrakóhelyen bográcsban készült az ebéd. Az asszonyok pogácsával és finom süteményekkel, a kamarások italokkal kínálták a vendégeket.

Késő délutánig tartott a beszélgetés – rájöttünk, hogy még ez a jó fél nap is kevés, de mégis több mint az öt-évenként megrendezett találkozó, ahol többnyire a vacsora alkalmából tudunk csak egymással szót váltani. Ezért elhatároztuk, hogy – figyelembe véve a távolságokat, az időt, a költségeket – táji találkozókat szervezünk évente, amikor jobban kicserélhetjük gondolatainkat és talán a szakma érdekében is többet tudunk tenni.

Délután még az ottmaradtakkal leróttuk kegyeletünket Róth Gyula professzor emlékkövénél, emlékezve híres mondására, hogy jellemezte az ungi ősbükköst „ahova az emberi kéz még nem tette bele a lábát...” Bízunk abban, hogy a hidegvízvölgyi találkozó, ha kismértékben is, de elősegítette a baráti, családi és szakmai kapcsolatok fenntartását – ezzel is szolgálva a selmeci-soproni erdész szellemi örökség továbbvitelét és fennmaradását.

Kép és szöveg: Köveskúti György

Kicsit összekapott a feleségével Zakány Péter kerületvezető erdész.

Igaza van az asszonynak – látta be magának már az ágyban –, de miért kell egész este csak ezt fűjni, mikor ő már mindjárt megérkezésekor belátta: nem kellett volna olyan soká kimaradni. Ezt meg is mondta, amikor hazaért. Nem számított előre Bártfai Pista érkezésére, aki váratlanul toppant be az erdészeti kocsiával.

A hivatalos ügyek intézése után ültet be hármában egy-két sörre, meg egy kis beszélgetésre Kis Janival, aki szintén bérjegyzekeket hozott be. Már a technikumban összeállt ez a trió, s nem kis dolog volt úgy ügyeskedni, hogy mindhárman egy gazdasághoz kerüljenek. Na, most este hétkor mondja az ember azt, hogy én megyek, mert az asszonytól kikapok?!

Nem tudta, mennyi ideje aludhatott már, mikor felrázta a felesége:

– Ébredj már! Nézd meg, mit csinált a kutyád!

– Miért, mit csinált volna? – morogta kábultan, miközben a papucsába búj.

– Gyere csak, mindjárt meglátod! – mondta a felesége, felsegítvén rá a szék karjáról a kabátot. – Kaparást halottam a külső ajtónál.

Ezzel kitárta az előszoba ajtaját, ami előtt a küszöbön ott hasalt az ő vizslája, pofájában a szomszéd fehér angóra tenyésznyulával.

Persze a nyúl most nem volt hófehér, hanem sáros, földes, és látszott,

Tokodi Mihály A csoda

hogy már nincs benne élet. Nyilván megfojtotta a kutya, mert most is a nyakát fogja.

A látvány igencsak magához térítette az erdészt, legszívesebben belerugott volna a vizslába. Kicsit csodálkozott is, mert a kutya eddig egészen jól idomítható ebnek bizonyult. Most meg csak erélyes parancsra engedte el a zsákmányt.

Nézték a nyulat, de komolyabb külső sérülést nem láttak rajta, vérnyomok sem voltak. Rémulten gondoltak arra, mi lesz, ha a szomszéd megtudja, mi történt! Biztosan örökre meglenne a harag, márpedig a „rossz szomszéd-ság” kezdetű közmondást mindketten komolyan vették. No, de mit tegyenek, hogy a haragot elkerüljék?

A nagy lámpát sem gyújtották fel, nehogy a szomszéd észrevegyen valamit, aztán a nyulat bevitték a fürdőszobába, lemosták, hajszárítóval megszártították, s a most már hófehér állatot az erdész még hajnalban, a falu ébredése előtt visszacsempészte a nyitott ajtajú nyúlketrecbe. Visszabújtak utána az ágyba, s azon izgultak, nehogy kiderüljön valami az akcióból, mert az biztos haragot jelentene, vége lenne a

barátságoknak! Hiába ajánlanák már fel, hogy megfizetik a kárt – még ha lenne is miből megfizetni –, joggal gyűlölné őket és kutyájukat a szomszéd.

Jókor reggel volt már, mikor zörgettek az ajtón. Türelmetlen zörgetés volt, mert rövid idő után már a szobaablakon zörgetett a jövevény, akiben a házigazda a redőny résein át felismerte – nadrágfelrágatás közben odasandítva – a szomszédot.

– Gyere komám, a szentségit neki, mert ilyet még nem láttál! – szólt be izgatottan Lipták János, a szomszéd, a nyúl gazdája.

– Mi történt? – kérdezte tettetett kíváncsisággal az erdész. – Földrengés?!

– Még ha csak földrengés volna! Különb ez annál! Gyere csak, mindjárt meglátod! Én ilyet még nem éltem! Azt mondják, nincsenek csodák, de ez már semmi más, ez már valóságos csoda! – mondta feldúltan a szomszéd, miközben cibálta barátunkat a nyúlketrec felé. Odaérve, remegő ujjal mutatott az anyanyúl ketrecére:

– Tegnap délután megdöglött a drága tenyész-angóra! Majdnem megsirattuk! Odatemettem a sövény mellé! Most meg itt találok hófehéren, a régi helyén! Hát lehet az, hogy visszamászott?! Vagy mégis vannak csodák?!

A faluban persze híre ment az esetnek.

Állítólag litánia után azt beszélte egy-két öregasszony vasárnap, a templomkertben, hogy Lipták anyósa nyúl alakjában visszajár hozzájuk.